

آیا روزه با دین اسلام آغاز شد یا پیش از این نیز وجود داشته است؟

روزه یکی از مهمترین عباداتی است که خداوند برای بندگانش واجب فرموده است.

روزه یکی از مهمترین عباداتی است که خداوند برای بندگانش واجب فرموده است.

به گزارش خبرآنلاین، تاریخ پیدایش روزه و چگونگی تشریع آن در دین اسلام، موضوعی است که در سال روز واجب شدن روزه ماه رمضان در سال دوم هجری قمری به آن می پردازیم.

قدمت روزه در تاریخ زندگی بشر

می توان تاریخ تولد روزه را از زمان آدم ابوالبشر معرفی کرد. اگرچه در چگونگی و نحوه وجوب روزه اختلافاتی وجود داشته ولی اصل این عبادت بزرگ از همان ابتدا تا کنون، ثابت بوده است. روزه، عبادت دیرینی است که پیدایش آن را می توان با حضور آدم (ع) در زمین و پس از خروج وی از بهشت، مقرون دانست. روایت ها و احادیث مختلف که در ادامه آنها را مرور می کنیم به قدمت روزه و چگونگی آن در میان ملت های مختلف پرداخته است.

- مفسر معروف، علامه طبرسی می نویسد: «#روزه در میان انبیاء و امت آنان، از زمان آدم تا کنون مورد توجه بوده است. امیرالمومنین (ع) می فرماید: روزه، عبادت قدیمی است که خداوند هیچ امتی را از آن معاف نکرده است. در آیات قرآن نیز می خوانیم: ای کسانی که ایمان آورده اید! روزه بر شما واجب شد همان گونه که بر پیشینیان مقرر شده بود.»

- امام باقر (ع) در این باره فرمود: «#همواره در ماه رمضان، روزه واجب بود و این وجوب فقط برای انبیاء مقرر و برای امت آنان در غیر رمضان، روزه واجب بوده، ولی امت محمد (ص) مورد لطف ویژه خدا واقع گشته از این حیث در ردیف انبیا قرار گرفتند. «

- مردی از ابن عباس، از مفسرین برجسته قرآن از چگونگی روزه انسان های برگزیده تاریخ، سوال کرد. ابن عباس در پاسخ گفت: «#پیامبر اکرم (ص) فرمود: برترین روزه، روزه داشتن برادرم داود پیامبر است، که در طول سال همیشه یک روز را روزه می داشت و یک روز را افطار می کرد. سلیمان نیز در هر ماه، سه روز اول ماه و سه روز وسط و سه روز آخر آن را روزه دار بود، عیسی، همواره روزه دار بود و مریم نیز همیشه دو روز را روزه و دو روز را افطار می کرد.»

- پیامبر اسلام (ص) نیز در هر ماه اول، وسط و آخر آن را روزه می گرفت و می فرمود: این همیشه روزه داری است.

- حضرت مریم وقتی که عیسی را به دنیا آورد، به او گفتند: ای مریم! مادرت که آدم درستی بود، چطور شد که بدون شوهر، فرزند آوردی؟ مریم به فرزند خود اشاره کرد و گفت: تو بر پاکدامنی من گواه بده. عیسی (ع) به امر خدا به زبان آمد و از پاکدامنی مادرش

خبر داد. وقتی که به مریم گفتند چرا خودت حرف نمی زنی و از بچه استمداد می کنی، پاسخ داد: من نذر کردم که روزه دار باشم و با هیچ کس صحبت نکنم و باید در امساک و سکوت حکیمانه باشم. این سخن نشان می دهد که در زمان حضرت مریم امساک از سخن نیز مرسوم بوده است.

- موسی کلیم الله در مناجات خود راز برتری امت محمد(ص) بر سایر امت ها را جویا شد. ندا رسید که امت محمد(ص) به خاطر ده خصلت، از جمله روزه داری در ماه مبارک رمضان، بر امت های دیگر برتری دارند. موسی همچنین پرسید: آیا کسی را همانند من گرامی داشته ای؟ ندا رسید: من بندگان در آخر زمان دوران خاتمیت دارم که آنان را از طریق ماه رمضان گرامی داشتم.

به طور کلی در تمام اوقات در میان هر طائفه و هر ملت و مذهب، در موقع ورود اندوه و زحمت غیر مترقبه، روزه معمول بوده است. قوم یهود غالباً در موقعی که فرصت یافته می خواستند اظهار عجز و تواضع در حضور خدا نمایند، روزه گرفتند، تا گناهان خود را اعتراف نموده، به واسطه روزه و توبه، رضای خداوند را به دست آورند. با بررسی های بیشتر می توان نتیجه گرفت روزه در امت های گذشته نیز وجود داشت اما در غیر ماه رمضان، و تنها انبیاء در ماه رمضان روزه می گرفتند.

در آیه شریفه: «كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ؛ ای افرادی که ایمان آورده اید! روزه بر شما نوشته شده، همان گونه که بر کسانی که قبل از شما بودند نوشته شد تا پرهیزکار شوید؛ اشاره به این دارد که امت های گذشته دارای آئین و دین بوده اند. البته نه همه آنها، و قرآن کریم معین نکرده که این امت ها کدام هستند، اما امت های نامبرده اهل ملت و دین بوده اند که روزه داشته اند، و از تورات و انجیل موجود در دست یهود و نصارا هیچ دلیلی که دلالت کند بر وجوب روزه بر این دو ملت دیده نمی شود، تنها در این دو کتاب فرازهایی است که روزه را مدح می کند، و آن را عظیم می شمارد. اما خود یهود و نصارا را می بینیم که تا عصر حاضر در سال چند روز به اشکالی مختلف روزه می گیرند، یا از خوردن گوشت و یا از شیر و یا از مطلق خوردن و نوشیدن خودداری می کنند.

همچنین در غیر قرآن مسئله روزه از اقوام بی دین نیز نقل شده است، همچنان که از مصریان قدیم و یونانیان و رومیان قدیم و حتی وثنی های هندی تا به امروز نقل شده است که هر یک برای خود روزه ای داشته و دارند، بلکه می توان گفت عبادت و وسیله تقرب بودن روزه از اموری است که فطرت آدمی به آن حکم می کند.

واجب شدن روزه در اسلام

در سال دوم هجرت واجب شدن روزه به مسلمانان ابلاغ شد. گرچه مسلمانان می دانستند که روزه، مورد توجه رسول خداست ؛ زیرا آن حضرت در برخی اوقات روزه می گرفت.

- مرحوم طبرسی در تفسیر مجمع البیان می نویسد: «در اسلام، در سال دوم هجرت واجب شد و دارای شرایطی بود که بعدا از سوی پروردگار متعال مورد تخفیف قرار گرفته و از مدار وجوب خارج شد.- صاحب مجمع البیان در ذیل آیه 189 سوره بقره می نویسد: «در آغاز، روزه برای پیران و کسانی که طاقت روزه داری را ندارند مقرر بوده است که بعدا نسخ گردید.- در کتاب تفسیر الصافی ذیل آیه فمن کان منکم مریضا آمده است که : «در امم پیشین، بر خلاف امت اسلام روزه برای مسافران نیز مقرر بوده است.